

**פ'רה מטמא טומאת אובליין בו'** תימה דמדקאמר הואיל והיתה לה שעת הכושר מכלל דהשתא לאו בת פדייה היא ואמאי והא חיה ליה לר"ש בשבועות (דף י"א: וס) דפרה קדשי דצק הצית היא ולר"ש חיה ליה קדשי דצק הצית לא היו בכלל העמדה והעברה דהיה שמתא גופא וגרמא לפרש דהא דקמני הואיל והיתה לה שעת הכושר מיירי לאחר הזאה דאין סבירא שמהא בת פדייה אחר שהזיה דמה ואפי' מטמא טומאת אובליין הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם הזאה וא"ת והא כל העומד להזות כחמה דמי וי"ל דקודם קבלה (א) לאו כחמה דמי

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דפרישתי לעיל הקשה רבינו שמואל בר חייס למה לי דהיתה לה שעת הכושר מיפוק ליה דחיבת הקדש מכשרתו ומשויא לה אובלא דדדרשינן בפ"ב דחולין (דף לו: וס) והבשר

**פ'רה מטמא טומאת אובליין הואיל והיתה לה שעת הכושר**

**פרה** אדומה מטמאה טומאת אובליין: **דהויה לה שעת הכושר** לאכול משנשחטה וירדה לה תורת אובל: ואמר

לרבות עאים ולבונה וכו' דפרה לר"ש כיון דקדשי דצק הצית היא לא שייך בה חיבת הקדש דאפילו בקדשי מוצח לא מהני חיבת הקדש אלא כשקדשו קדושת הגוף בכלי שרת כדמוכח בריש המנחות והנסכים (מנחות דף קב:) ובפ' כל הפסולין (נחמס דף נד:) הא ע"כ שייך בפרה חיבת הקדש אפילו לר"ש דבריש המנחות והנסכים פריך לר"ש נותר ופרה אמאי מטמא טומאת אובליין עפרא בעלמא הוא דכל העומד לשרוף כשרוף דמי ומשני חיבת הקדש מכשרתו והיינו טעמא דלע"ג דאין בה קידוש כלי שרת דקדשי דצק הצית היא ח"מ שייך בה חיבת הקדש כיון דחטאות קרייה רחמנא וכל עינייה כעין עבירה הגוף שיש בה הזאה ופסולה כאלו שאלו דקדשי דצק הצית היא ח"מ שייך בה חיבת הקדש לר"ש משום (י) אובל שאין אובל כחול כגון נותר ופרה שהן חשובים כעפרא ועאים ולבונה אבל דבר שהוא אובל אלא שאין מקבל טומאה לר"ש משום (י) אובל שאין אמה יכול להאכילו לאחרים לא יועיל חיבת הקדש לעשות האיסור כמותר והא דמשמע בריש כל הפסולין דאובל בשר שנטמא לפני זריקה ה"א דלא לוקי על ידי דרשה דכל שאין יותר לטוהרים אין חייבין עליו משום טומאה אי לאו משום דמריבין מוהבשר כמו עאים ולבונה התם כיון דלא בעי פטר ליה אלא משום דבעי למילף מטומאת הגוף יש לנו לרבות מוהבשר מק"ו דענין ולבונה וא"ת אמאי לא אמר דכל קדשים יקבלו טומאה מחיים כיון דמזוה לשוחטין ונימא כל העומד לשחוט כשחוט דמי וי"ל דאפילו נשחט לא אמרינן דכורוק דמי עד שיקבל בזכס כ"ש כשעדיין לא נשחט ומיהו שער המשתלח קשה לר"י שיטמא מחיים טומאת אובליין לר"ש למ"ד (וימא י"א: דשרו י) איבריין בצנחא דכיון שעומד דכורוק דמי וי"ל דכל העומד לעשות לא אמר דכורוק דמי אלא כחול האסור דמי אלא כחול כמותר דמי וי"ל דהא אובל אינו יכול להאכילו לאחרים אבל לא מהני לשאין אובל כמו ב"מ ליחשב כחול אע"ג דהוא מהני על האובל כגון נותר ופרה ליחשב כעפרא אי לאו דמכשר להו חיבת הקדש מידי דהוא אכן פקועה ודגים שהן מותרין בלא שחיטה ואפי' חיותו מותרתן לרצון דפליגי אר' יוסי הגלילי

**בפ' בהמה המקשה** (חולין דף עה:): **פ'רה מטמא טומאת אובליין**. הקשה בקונטרס בפ' אורח ואת בנו (חולין דף פג: וס) למה לי קבלת טומאה מיפוק ליה דהיא גופה מטמאה אדם ובגדים ותיך דכנה"ג מפרש בכריתות בפ' דם שחיטה (דף כה:) כגון (י) שחיטתו פחות מכביצה צנץ אי משוית לה אובל מנטרף בבדי צנץ ומקבל האי צנץ טומאה אם יגע בטומאה ומטמא שאר אובלים ואי לאו אובל הוא לא מקבל האי צנץ טומאה דלית ביה שיעורא ובי נגעו ביה אובליין אחרים טהורין הן שאין נוגעין בצנצלה אלא בצנץ עכ"ל ומה שהזכיר צנצלה משום דעלה דכריתות קאמר ומה שאמר ומקבל האי צנץ טומאה אם יגע בטומאה נראה לר"י דלא דק דהיה לחיפיהו בצנץ דכריתות מיירי כשם כות מן הצנצלה ונראה שטמא הצנץ מן הצנצלה ע"י צנצלה כדכנה"ג כמו שמיטמא ממקום אחד ששכיתו יכול להיות מטמא ומנטרף ונראה שחזר בו משיטתו שהיה רגיל לפרש בכל מקום דאובל פחות מכביצה מקבל טומאה מן המורה שהרי פירש בזה"ל דלא מקבל האי צנץ טומאה דלית ביה שיעורא ואין לתרץ קושית הקונטרס דלא צריך צנץ צריך הוא לטעם של שעת הכושר משום דלא מצינו שטמאה אלא מתעסקין דתמן במס' פרה (פ"ח מ"ג) השורף פרה ופריס והמשלח את השעיר מטמא בגדים והן עלמם אין מטמא בגדים הרי זה אומר [מטמאין] לא טימאנו ואת עמאנו דמי' מטמאה היא אובליין ומשקין מחמר שקופה לטמא טומאה חמורה את מתעסקין ולא בעי לא הכשר מים ולא הכשר שרץ דתני דבי ר' ישמעאל בפ' בא סימן (מה דף נה: וס) מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר בו ור"י מתוך דמה שסופו לטמא טומאה חמורה לא מהני אלא לענין זה דחשיבין ליה כאילו הוכשר במים וכאלו נגע בשרץ אבל אין מועיל לעשות שאין אובל כחול לכך לר"ש דבעי אובל שאתה יכול להאכיל לאחרים מה שסופו לטמא טומאה חמורה לא יעשו (א) [וכאובלין] להאכיל לאחרים ולכך לא מטמא אלא משום שהיה לה הכשר וכן מוכח בזבחים בפ"י דהא שורף הפרה ופריס והמשלח השעיר מטמא בגדים והם (א) [עצמם] אינם מטמא בגדים אלא מטמא אובל ומשקה דברי ר"מ וחכמים אומרים פרה ופריס מטמא טומאת אובליין ומשקין אבל לא שער המשתלח מפני שהוא חי ופריך בשלמא ר"מ דתנא דבי ר' ישמעאל מה זרעים בו' אלא לרצון אי חיה להו דתנא דבי ר' ישמעאל אפילו שער המשתלח נמי ואי לית להו פרה ופריס מנליה ומשני אין צריכין הכשר טומאה ממקום אחד פ"י נהי דהאי דסופו לטמא טומאה חמורה אין צריכין הכשר טומאה אבל הכשר אובל בעי ומש"ה שער המשתלח דלא חזי לאכילה שהוא חי לא מטמא והשתא פליגי דר"מ סבר דמה שסופו לטמא טומאה חמורה מועיל ליחשב אכילה ורצון סביר דפרה ופריס דוקא מטמא ולא שער המשתלח משום דאין מועיל ליחשב אובל ור"ש סבר דוקא פרה הואיל והיתה לה שעת הכושר קריין ביה אובל שאתה יכול להאכילו לאחרים ולא פריס והשער המשתלח שלא היתה להן שעת הכושר וכן מוכח דתוספתא דפרה דתנא מילתייהו דר"מ ורצון קמני ר"ש אומר פרה מטמא טומאת אובליין והיתה לה שעת הכושר פריס הנשרפין ושעריהם הנשרפין אין מטמאין טומאת אובליין הואיל ולא היה להן שעת הכושר ועוד מיימר ר"י ראייה דכנה"ג דומי קמני צריכין מחשבה ואין צריכין הכשר בפ' דם שחיטה (כריתות דף כה:) גבי צנצלה בהמה טמאה בכל מקום וצנצלה העוף בכפרים ובפ' בא סימן (מה דף נ: גבי גזל שנפל לגת וזריש טהרות גבי צנצלה עוף טהור דלע"פ שאין צריכין הכשר לפי שסופו לטמא טומאה חמורה צריכין מחשבה דלגבי הא [נשואיו אובלין] לא מהני מה שסופו לטמא טומאה חמורה ותימה אי פליג ר"מ אכל הני \* ועוד (ד' דפס' ג"ה) (חולין דף קב:) ובפ' טבול יום (נחמס דף ק:) בעי למירק דהיה לזריכה מחשבה ואין לזריכה הכשר דטהרות אחי' כר"מ מדקיפא ר"מ דקמני שחיטה ומליקה מותרת טריפתה מטומאתה ומשני מידי אריא סיפא ר"מ וירשא רבנן והיכי הוה בעי לאכוחי הא ע"כ צריכה מחשבה אחא דלא כר"מ ועוד דבהעור והרטוב (חולין ד' קח: וס) גבי חתך בשר מן אבר מן החי חתכו ואח"כ חישב עליו טהור חישב עליו ואח"כ חתכו טמא ומוקמינן לה התם כר"מ ופריך התם לנאמן דמוקיי לה בשהוכשר לה הכשר ר"מ ורצון קמני ר"ש אומר פרה מטמא טומאה חמורה אגב אציו משמע אע"ג דמוקמינן לה כר"מ ניהא ליה מה שמועיל לטמא טומאה חמורה אגב אציו לענין דלא בעי הכשר לענין מחשבה לא מהני ואור"י דיש לחלק בין שער המשתלח דממילא אם היה נשחט הוי חזי לאכילה בלא מחשבה מה שאין צנצלה עוף טהור ובאבר מן החי שאין סופו לעשות אובל מודה ר"מ דבעינן מחשבה וגריסין פרה מטמא וי"ג מיטמאה דלמאי נ"מ קבלת טומאה שלה אי לטמא אחרים כיון שהיתה לה שעת הכושר תורת אובל יש לה ובלא קבלת טומאה היא מטמא אחרים משום דקופה לטמא טומאה חמורה ובתוספתא נמי מוכח דגרסינן מטמא ולא מיטמאה דקמני מטמא אובליין ומשקין ואי גרסינן מיטמא ל"ל כמו שחירץ רש"י כשצירפה (א) פחות מכביצה צנץ שאי אפשר לפרה לטמא צנץ שאין מועיל מה שסופו לטמא טומאה חמורה אלא דהוי כנוגע בשרץ ואילו נגע בשרץ לא היה מטמא את הצנץ כיון שבשר פרה הוא פחות מכביצה לכך צריך קבלת טומאה ממקום אחד כדי שיתמא הצנץ וקשה דלמאי נ"מ צנץ שנטרף לפחות מכביצה הא בלא"ה אובל מקבל טומאה בכל שהוא ואי לענין קבלת טומאה דאורייתא לשרוף בעליו את הקדשים הניחא אי חיבת הקדש דפרה דאורייתא אע"פ שאין צנץ קידוש כלי אלא כש מדרבנן קבלת טומאה מקבלי טומאה הני אובליין אלא מדרבנן דמדאורייתא כשרוף דמי ועפרא בעלמא נינהו ועוד מפרש ר"י מה שמיטמא ע"כ קבלת טומאה מן השרץ (א) ונפסלת צנץ אי לאו דהיתה לה שעת הכושר לא היתה מקבלת טומאה ולא היתה נפסלת דלע"ג דקפיד רחמנא בעוסקין בה שיהיו טהורים לאו משום דהוה מטמא לה אלא משום גזירת הכתוב הוא דאפילו בעוסקין בה בקנה או בפשוטי כלי עץ בעינן שיהיו טהורין וא"ת דאי לאפסולי [היא] ענמה גם הפסל יהיה נפסל בגניבת הטומאה כדלמך בפרק חומר בקדש (מנחה דף נה: וס) לא יא' אפר חטאת ומי חטאת ויעבירם בצפינה משום מעשה שהיה וי"ל דאי חשיבא אובל מקבל טומאה משני ומשלישי ואי לא לא ואין לומר דנ"מ מה שמיטמא טומאת אובליין דמחמר שנפסל ואין עליה עוד טומאה חמורה אכתי' אשתייר בה טומאת אובליין אי נמי הכי קאמר אחר שנפסלה אם נגע בה שרץ מיטמא טומאת אובליין הואיל והיתה לה שעת הכושר דמה שכבר טמא טומאה חמורה אין מועיל לו מחמר דהכתיב מיהא אין עוד סופו לטמא טומאה חמורה וראייה מפרק בהמה המקשה (חולין דף עז:) ואין להאריך כאן בזה דלא יתכן לפרש כאן כלל מדפריך במנחות (דף קב:) כיון דכל העומד לשרוף כשרוף דמי נותר ופרה אמאי מטמא טומאת אובליין ומאי קושיא והא לאחר שקבלה הפרה טומאה אין עומדת לשרוף דנפסלה ונשתייר בה מגע טומאה ואפילו לא נגע בה שרץ אלא פעם אחת מכל מקום בתחילת נגיעה כבר נפסלה הפרה ובסוף נגיעה מטמאה טומאת אובליין דלא כבר אין עומדת לשרוף:

#### הגהות הב"ח

(א) חוב' ד"ה פרה וכו' וי"ל דקודם קבלה בבוש לאו כחמה: (ב) בא"ד לר"ש משום דבעי אובל שאתה יכול ל"ל: (ג) בא"ד למ"ד דשחיטת אברים כהנה"ל דכיון שעומד לטמא לצורך קדושה דמי וי"ל דלא אמרינן דכל העומד לעשות דכשני דמי אלא ל"ל: (ד) ד"ה פרה וכו' בפרק דם שחיטה כגון בשר שחיטתו כ"ל: (ה) בא"ד שחירץ רש"י כשצירפה לפחות: (ו) בא"ד מן השרץ נפסלת צנץ ואי לאו וכו' משום דאורייתא הכתוב:

#### גליון הש"ס

תוס' ד"ה פרה וכו' ועוד דבפ' גיר הנשה דף קב ובפ' שבויל יום דף קה בעי לפרוק. בפ' גיה"ל לא מוכח מזה ובפ' טבול יום מוצא דקאמר דירשא דלזכא מחשבא אחי' כר"מ וקיימא כן כמסקנא אלא דלמיעתא דמטמא כבצילה רבנן ובכרתה דמור' היה להם גר' חתמה שם:

#### מוסף רש"י

**פרה מטמא טומאת אובליין**. פרה אדומה, אפי' דלסורה כהנאה מודה ר"ש דמטמאה טומאת אובליין (נחמס דף קב: דלע"ג דלמך ר"ש) בפרק קמח' דטבולין (ט: דלסורי הנאה כגון שר הנקבל ופטר חמור שר מנמאין טומאת אובליין, ונפקא ליה מכל האובל אשר יאכל, אובל שאתה יכול להאכילו לאחרים קריי אובל, מזה הוא דפרה אדומה מקבלת טומאת אובליין לטמא אחרים (חולין דף פג: וס) וכו' (שבויות יא') ואי אס נגע שרץ בצנצלה וחר ונגע בשרה באובליין מיטמאין (שבויות יא') ואי קשא למה לי קבלת טומאה, היא גופה מטמאה אדם ובגדים, מפרשינן כה"ג בכריתות בפרק דם שחיטה (כ"ה: כגון בשר שחיטתו פחות מכביצה צנץ, אי משוית ליה אובל מנטרף בבדי צנץ ומקבל האי צנץ טומאה אם יגע בטומאה ומטמא שאר אובלים ואי לאו אובל הוא לא מקבל האי צנץ טומאה דלית ביה שיעורא, ובי נגעו ביה אובליין אחרים טהורין הן שאין נוגעין בצנצלה אלא בצנץ עכ"ל (חולין דף פג: וס) והואיל והיתה לה שעת הכושר, לך (שבויות יא') להאכילה אף לנמנו משנשחטה (חולין דף פג: וס).

#### רבינו חננאל

שמעון אורי' פרה מטמאה טומאת אובליין וכו'.